

دهکده ورزش

گفت‌وگو با معلم تربیت‌بدنی خلاق
از شهرستان میناب در استان هرمزگان

شهلا فهیمی

گفت‌وگو

با توجه به اهمیت و ضرورت شناسایی و معرفی ایده‌ها و تجربه‌های موفق مدرسه‌ها و مستندکردن آن‌ها، وزارت آموزش و پرورش با مشارکت دانشگاه «تربیت دبیر شهید رجایی» و به کمک یک کارگروه علمی، اقدام به برپایی «جشنواره ملی تجربه‌های موفق مدارس جمهوری اسلامی ایران» کرده است. یکی از این تجربه‌های موفق که در اولین دوره این جشنواره (۹۸-۹۹) در بخش فضا و تجهیزات، حائز رتبه اول شد، طرح «دهکده ورزشی» است که **تابنده مسکری مینابی‌نژاد**، آموزگار تربیت‌بدنی از شهرستان میناب استان هرمزگان، طراح و مجری آن در دبستان حضرت امیرالمؤمنین (علیه‌السلام) است. این معلم خلاق کارشناس تربیت‌بدنی است و حدود ۱۳ سال سابقه کار دارد. وی در جشنواره‌های متعددی از جمله جشنواره استانی «ایپتات»، جشنواره منطقه‌ای «نوآور شو» با ایده هنرستان کودک، جشنواره منطقه‌ای «طرح‌های خلاقیتی در آموزش ابتدایی» با ایده چاله ابر و ... رتبه‌های برتر را از آن خود کرده است. با این معلم پرتلاش گفت‌وگویی کوتاهی درباره طرح دهکده ورزشی کرده‌ایم که در ادامه می‌خوانید.

در دهکده ورزشی مدرسه شما چه رشته‌ها و امکانات ورزشی وجود دارند؟

در حال حاضر این مدرسه رشته‌های ورزشی فوتبال چمنی، هندبال، بسکتبال، والیبال، بدمینتون، شطرنج، تنیس روی میز، فوتبال دستی، دارت و دو و میدانی دارد و در یک کلمه حیاط این مدرسه پویاست. زمین حیاط مدرسه چمن طبیعی است و در میزهای شطرنج، هم‌زمان ۱۸ نفر می‌توانند با هم بازی کنند. تمامی این‌ها با استفاده از شن و ماسه و آهن آلات اسقاطی موجود در مدرسه ساخته شده‌اند. با همکاری دانش‌آموزان، قسمت گود حیاط مدرسه را با جمع‌آوری خاک‌های باقی‌مانده از پروژه فاضلاب شهری مسطح کردیم و با استفاده از بذر و کود توانستیم فضایی مناسب و ایمن برای انجام فعالیت‌های ورزشی مهیا کنیم. با توجه به اینکه رویکرد مدرسه ما مهارت‌آموزی است، در ساخت این دهکده ورزشی از تمامی ظرفیت‌های وجودی دانش‌آموزان در زمینه‌های خط‌کشی، مسطح‌کردن و همچنین بذرپاشی زمین برای ساخت چمن طبیعی بهره بردیم.

ایده ساخت دهکده ورزشی از کجا شکل گرفت؟

در شروع کارم در این مدرسه، با همکاری مدیر مدرسه یک نیازسنجی اولیه از دانش‌آموزان در زمینه درس تربیت‌بدنی انجام دادیم. در مرحله بعد فهرستی از امکانات و وسایل موجود در زمینه فعالیت‌های ورزشی تهیه کردیم و در ادامه و برای پیشبرد اهداف درس تربیت‌بدنی، امکان‌سنجی جامعی برای افزایش وسایل و فضاهای درس تربیت‌بدنی با استفاده از ظرفیت‌های درونی و امکانات موجود مدرسه انجام شد. در این کار هر مقدار که پیش می‌رفتیم ایده‌های تازه‌تری به ذهنمان می‌رسید. با ساخت وسایل جدید ورزشی بسیاری از فضاهای مدرسه از زنگ و پرتی درمی‌آمدند و به محیطی فعال و پویا، نه تنها برای زنگ ورزش بلکه برای تمامی درس‌های دیگر تبدیل می‌شدند. در این بین ایده ساخت دهکده ورزشی به ذهنمان خطور کرد که بتوانیم با مصالح و امکانات موجود و حتی وسایل اسقاطی موجود در مدرسه، فضاهای امکانات ورزشی نظیر زمین چمن طبیعی، میز تنیس و میز شطرنج بسازیم.

وظیفه نگهداری از این فضاها و وسایل نیز به خود بچه‌ها سپرده شد که خود می‌تواند در تقویت حس مسئولیت‌پذیری آنان مؤثر باشد. یکی از نتایج مثبت این طرح، ارتقای سطح همکاری والدین و بچه‌ها در انجام فعالیت‌های مدرسه بود. با توجه به اینکه تمامی مراحل این کار را خود دانش‌آموزان انجام دادند، اولاً این فعالیت به‌نوعی آزمون عملکردی آن‌ها نیز محسوب می‌شد، و در ثانی تلفیق درس تربیت‌بدنی با سایر درس‌ها مثل کار و فناوری، و ریاضی صورت گرفت.

نتیجه عالی این طرح نیز میزبانی المپیاد ورزشی استانی بود که نصیب مدرسه ما شد و توانستیم در خیلی از رشته‌های ورزشی پیشرفت خوبی داشته باشیم.

قطعاً انجام این کارها نیازمند تلاش و زمان بسیاری بود. چرا خود را این همه به زحمت انداختید؟

من معتقدم، هر معلمی روش خاصی در کار خود دارد و در این بین ایده‌ها، نگرش‌ها و اراده هر فرد می‌تواند از او شخص منحصر به فردی بسازد. تمامی سعی و تلاشم در این سال‌ها این بوده است که بتوانم درس تربیت‌بدنی را که برای آن زحمت زیادی کشیده‌ام، با ایده‌های جذاب و کاربردی پیش ببرم، به نحوی که ساعت ورزش برای بچه‌های مدرسه، فارغ از اینکه زنگ ورزش باشد، فرصتی فراهم کند که برای زندگی در آینده آماده شوند. تلاش کردم با تلفیق درس تربیت‌بدنی با سایر درس‌ها در یادگیری و آموزش بچه‌ها نیز سهیم باشم. نمونه‌ای از این فعالیت‌ها ایده «چالّه‌ابر» است که تلفیقی از درس تربیت‌بدنی و ادبیات فارسی است.

آیا شما معتقدید برای پیشبرد آموزش به بودجه و امکانات زیادی نیاز نیست؟

قطعاً برای داشتن آموزش‌های بهتر و کاربردی، در تمام مدرسه‌ها به ابزار و وسایل به اندازه کافی نیاز داریم، اما این بدان معنا نیست که همه وسایل مورد نیاز از بیرون به مدرسه تزریق شوند. من ضمن تأیید نقش حمایتی آموزش و پرورش در تأمین وسایل ورزشی و امکانات، که از وظایف ذاتی این نهاد است، معتقدم می‌توان با قدری فکر و خلاقیت بسیاری از فعالیت‌های آموزشی را با امکانات موجود انجام داد.

از نظر شما معیارهای معلم خوب، به‌ویژه معلم تربیت‌بدنی، چیست؟

معلمی، جدا از شغل بودن، تلفیقی از علم و هنر، اراده و نگاه به آینده است. از نظر من معلم خوب فردی است که با تمام وجود سعی دارد با استفاده از علمی که در اختیار دارد و در نهایت اراده و خواست خود، با هنرمندی کامل زمینه رشد و پرورش مخاطبان خود را برای داشتن زندگی بهتر در آینده فراهم کند. از نگاه من، علمی و به‌روز بودن، خلاق بودن، متعهد و امیدوار بودن، از معیارهای معلم خوب است. اما با توجه به زمینه کاری و تحصیلات و تخصص خودم عرض می‌کنم، معلم تربیت‌بدنی، با علم به اینکه دانش‌آموزان استقبال خوبی از ساعت ورزش دارند،

می‌تواند به‌نوعی آمال و آرزوهای آن محیط آموزشی و مدرسه را برآورده کند.

به معلمان جوان چه توصیه‌ای دارید؟

توصیه‌ام به معلمان تربیت‌بدنی، به‌خصوص به معلمان تازه‌کار، این است که اولاً با دانش‌آموزان ارتباطی صمیمی برقرار کنید. دوم اینکه بدانید ظرفیت درس تربیت‌بدنی فراتر از یک ساعت بازی کردن و تفریح است. می‌توان مفاهیم زیادی مثل مهارت‌های زندگی را در آن ساعت پرورش داد. همیشه به سلاح علم و خلاقیت توأمان مجهز باشید، چراکه درس تربیت‌بدنی می‌تواند حلقه پیونددهنده تمامی فعالیت‌های مدرسه باشد. من پس از سال‌ها خدمت در عرصه آموزش و تعلیم و تربیت می‌گویم که لبخند زدن بچه‌های معصوم بیشتر از هر چیزی معلم را خوش حال می‌کند و این نکته را برای خودم و معلمان آینده یادآوری می‌کنم که تا هر زمانی که فرصت زندگی دارید، از یادگیری و یادگرفتن دست نکشید و دانسته‌های خود را با تمام وجود و خالصانه به نسل‌های بعد منتقل کنید. در این راه از مسئولان می‌خواهم نگاه ویژه و اولویت‌داری به مدرسه‌ها، که جایگاه ریشه‌کردن همه تحولات جامعه هستند، داشته باشند.